

Saksframlegg

Fråsegn til høyring av nasjonal ramme for vindkraft

Vedlegg i saka:

30.09.2019	Fråsegn til høyring av nasjonal ramme for vindkraft - Gaular kommune	1331264
30.09.2019	Høyringsuttale Høyager kommune	1331268
30.09.2019	Høyringsuttale Fjaler kommune	1331267
30.09.2019	Analyseskjema område 19	1331261
30.09.2019	Uttale frå Hestadgrend Grendalag – Planar om vinkraftutbygging i fjella mellom Viksdalsvatnet og Høyanger	1331280
30.09.2019	Vedlegg 1 Uttale Hestadgrend grendalag	1331281
30.09.2019	Vedlegg 3 Uttale frå Hestadgrend grendalag	1331282
30.09.2019	Presentasjon folkemøte 14.08.2019 Fred. Olsen Renewables	1331276
30.09.2019	Innlegg Stein Malkenes Gaular formannskap 14.08.19	1331270
30.09.2019	Innlegg frå Fitjar kommune og LNVK	1331269
30.09.2019	Presentasjon NVE 14.08.2019	1331277
30.09.2019	Notat om vindkraft med vedlegg - Gunnar Myrvang	1331273
30.09.2019	Notat om vindkraft med vedlegg - Gunnar Myrvang 2	1331272
30.09.2019	Florsheia og vindkraft - Vedlegg, K	1331263
30.09.2019	Planane om vindkraftanlegg og forholdet til Nasjonal turistveg Gaularfjellet	1331274
30.09.2019	Høyangerfjell vindkraftverk - Overlevering av Melding til NVE om	1331265
30.09.2019	Høyangerfjell vindkraftverk	1331266
30.09.2019	Vedr melding til NVE om Høyangerfjell vindkraftverk	1331283
30.09.2019	Bakgrunnen for at Fred. Olsen Renewables har sendt inn melding om Høyangerfjell vindkraftverk	1331262
30.09.2019	Korrigerer av innlegg sendt 16.09.2019	1331271
30.09.2019	Uttale frå grunneigarane på Viksdalen_med signaturer.pdf2	1331279
30.09.2019	Uttale frå grunneigarane på Viksdalen som ønskjer vindkraftutbygging i fjella mellom Viksdalen og Høyanger	1331278
30.09.2019	Planane om vindkraftanlegg og forholdet til Nasjonal turistveg	1331275
30.09.2019	Saksutgreiing Sogn og Fjordane fylkesutval	1331284
30.09.2019	Vedtak Sogn og Fjordane fylkesutval	1331285

Framlegg til vedtak:

Kommunestyret i Sunnfjord kommune krev at dei områda som ligg i den nye kommunen vert

tekne ut av nasjonal ramme for vindkraft. Det er knytt stor usikkerheit til konsekvensane av vindkraftutbygging i desse fjellområda, og det føreligg ikkje nok grunnlag for å seie at området er mindre konfliktfylt enn andre område i landet.

Sunnfjord kommune oppmodar OED om å legge fram ei sak for Stortinget der vindkraftutbygging i nedslagsfelta for verna vassdrag vert vurdert.

Bakgrunn for saka:

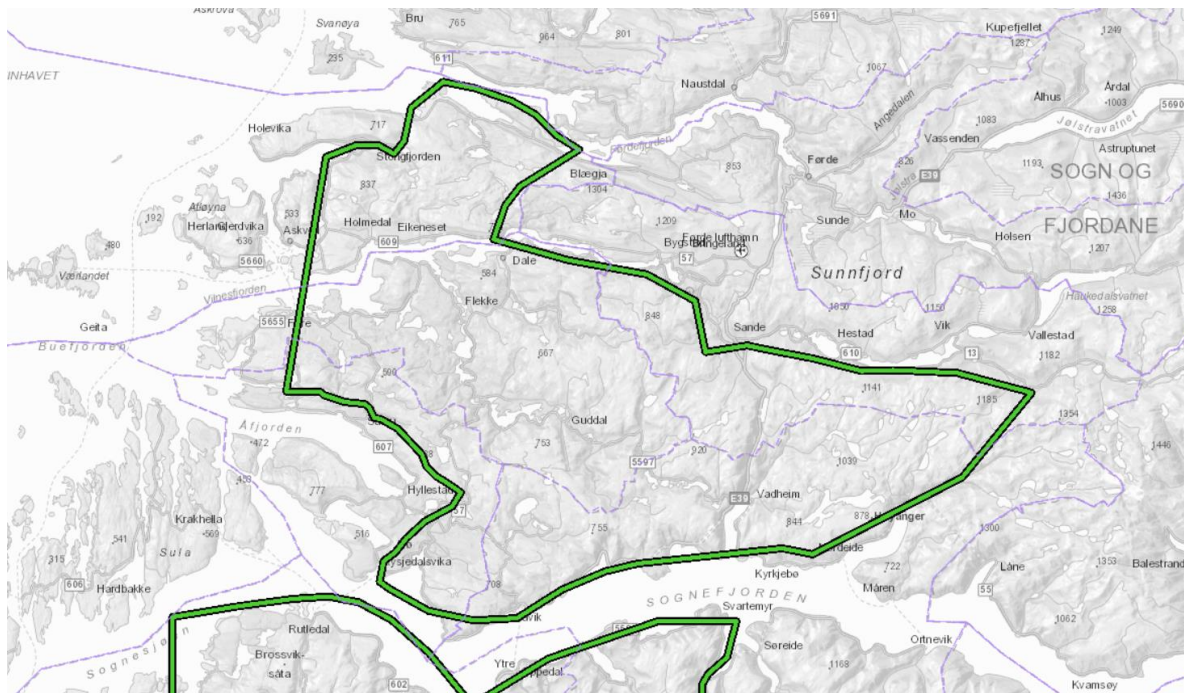
Olje- og energidepartementet (OED) ga i brev av 9. februar 2017 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i oppdrag å leie eit arbeid med å lage forslag til ei nasjonal ramme for vindkraft på land. NVE sitt faglege forslag ligg no føre i ein rapport datert 1. april 2019. Forslaget inneheld eit kunnskapsgrunnlag om verknader av vindkraft på land og eit kart med forslag til det NVE meiner er dei mest eigna områda for lokalisering av ny vindkraft. OED skriv at det også innanfor desse områda vil vere område som ikkje er eigna for vindkraft på grunn av konflikt med viktige interesser, eller som følgje av mindre gode vindressursar.

Forslaget er no ute på høyring, og frist for å kome med innspel er sett til 1. oktober 2019.

[Høyringsbrev](#)

[Utkast til nasjonal rammme for vindkraft](#)

NVE sitt forslag omfattar 13 område over heile Norge. Sørlege delar av Gaular kommune inngår i området Sunnfjord og Sogn. NVE skriv at konfliktnivået med viktige miljø- og samfunnsinteresser er lågare i dette området enn i store delar av landet. NVE meiner difor at området er eitt av dei mest eigna områda for ny vindkraftutbygging i Norge, og at det er snaufjellsområda som er mest aktuelle. Innafor Gaular kommune sine grenser vil dette vere fjellområda rundt Svadheia/Blåfjellet, Florsheia, Snøheia og Geitenova. Fjellområda er felles med kommunane Høyanger og Fjaler. Deira fråsegn til høyringa ligg ved saka.

I oppstartsfasen av NVE sitt arbeid fekk kommunane høve til å sende inn opplysningar om kjende interesser i dei aktuelle områda. Kommunane Førde, Gaular og Jølster sende innspel om tema som er vurdert nedanfor.

Gaular kommune har avhalde folkemøte, og både formannskapet og kommunestyret har fått presentert innlegg og ulike meiningar om vindkraftutbygging. Presentasjonane og andre skriftlege innspel ligg ved saka.

Gaular kommunestyre har handsama høyringa i møte 26.09.2019 med slikt vedtak: «Gaular kommunestyre krev at områda i Gaular kommune vert tekne ut av nasjonal ramme for vindkraft. Det er knytt stor usikkerheit til konsekvensane av vindkraftutbygging i desse fjellområda, og det føreligg ikkje nok grunnlag for å seie at området er mindre konfliktfylt enn andre område i landet.

Gaular kommune oppmodar OED om å legge fram ei sak for Stortinget der vindkraftutbygging i nedslagsfeltet for verna vassdrag vert vurdert.»

I brev datert 30.juli 2019 ba representanten Åsmund Berthelsen (SV) om at saka vart handsama i fellesnemnda. I dialog med Berthelsen fann ein det rett at saka heller burde leggst fram for handsaming i folkevalte organ i Sunnfjord kommune etter at kommunestyret hadde konstituert seg.

Det vart sendt søknad til Olje- og energidepartementet om forlenging av frist. Sunnfjord kommune vart oppmoda om å sende saksutgreiinga til departementet før fristen går ut og heller ettersende vedtaket.

Saka som no blir lagt fram bygger på saksutgreiinga til kommunestyret i Gaular ettersom det er denne delen av den nye kommunen som ev. blir berørt av rammeplanen. Også fylkesutvalet i Sogn og Fjordane har handsama saka, og vedtak og saksutgreiing ligg ved som vedlegg.

Saksutgreiing:

Planstatus

Gaular kommune har folkevekst og er den kommunen i nye Sunnfjord kommune med positiv bustadattraktivitet. Kommunen leverer gode tenester til innbyggjarane og har god økonomisk styring. Det er låg arbeidsløyse i kommunen og tal sysselsette er realtivt jamt. Utviklinga går samtidig mot færre sysselsette innafor jordbruk, skogbruk, fiske og industri, og fleire sysselsette innafor helse- og sosialtenester, undervisning, bygge- og anleggsverksemdar, overnattings- og serveringsverksemdar.

I kommuneplanen frå 2001 er området for vindkraft avsett til landbruks-, natur- og friluftsføremål. Fjellområda mellom Bjørvika og Ytredalen er i tillegg markert som viktige friluftsområde. Store delar av området er verna mot kraftutbygging, i nedslagsfeltet for Gaularvassdraget eller Guddalsvassdraget. I differensiert forvaltningsplan for vassdraga er det aller meste av fjellområda i nedslagsfeltet markert som *klasse 3, område med liten grad av menneskeleg påverknad*. I følgje planen vil dei fleste fysiske inngrep i desse områda vere i konflikt med vernekriteria og kan ikkje gjennomførast utan særskild løyve.

Vurdering

Debatten om vidare utbygging av vindkraft på land omfattar store og viktige samfunnsmessige tema som klima, miljø, verdiskaping, eigarskap og sjølvstyre. Kommunedirektøren vil først og fremst kommentere dei faglege vurderingane frå NVE, sidan det er dette som er på høyring.

Førsteinntrykket av rapporten er at NVE har gjort hastverksarbeid med omtalen av området Sunnfjord og Sogn. Kapittel 49.3 og 49.5 handlar meir om Møre og Nordfjord, og omtalen av viktige miljø- og samfunnsinteresser er svært overfladisk. NVE viser vidare til eit eige analyseskjema for området. Skjemaet følgjer vedlagt saka og Kommunedirektøren har kommentert analysen nedanfor.

Nettkapasitet

NVE si vurdering er at nettkapasiteten er veldig bra for det samla området. Kommunedirektøren vil likevel gå ut i frå at vindkraftutbygging medfører nye kraftlinjer og trafo-stasjonar i fjellområda, og at det ikkje er mogleg å vurdere konsekvensen av desse tiltaka før konkrete konsesjonssaker kjem.

Potensial for vindkraftproduksjon

Kommunedirektøren merkar seg at NVE har vurdert det samla potensialet for vindkraftproduksjon som middels gode.

Naboverknader

Naboverknadane er noko av det folk er mest opptekne av. Om lag 40 % av innbyggjarane i Gaular bur på landbrukseigedom. Det er rundt 420 hytter i kommunen. Av om lag 100 stølar i kommunen ligg rundt 40 innafor vindkraftområdet. Stølane vert i hovudsak nytta til tilsyn med beitedyr, jakt og friluftsliv. Dei fleste innbyggjarane bur i eller nær sentrum Sande, Bygstad og Viksdalen. Dei tre sentrum har vid utsikt mot utbyggingsområda i sør og vest der sola vandrar gjennom dagen. Fjernverknadane av vindmøller i horisonten i høve til utsikt, solrefleksjon og nattlys er vesentlege spørsmål for innbyggjarane i Gaular. Slike

fjernverknader vert ikkje analysert konkret før konsesjonsbehandling og det er såleis knytt stor usikkerheit til konsekvensane.

Reiseliv

Kommunedirektøren er samd i NVE si vurdering av at nasjonal turistveg og reiselivsnæringa er viktig. Utbyggingsområda for vindkraft vil vere i landskapet som utgjør kulissane for turistvegen, Gaularvassdraget, landskapsvernområdet på Hestad og Dalsfjorden. Korleis vindmøller vil påverke dette landskapet vert ikkje analysert konkret før konsesjonsbehandling og det er såleis knytt stor usikkerheit til konsekvensane. Kommunedirektøren viser elles til vedlagt uttale frå vegvesenet sin turistvegseksjon, som også peikar på samanhengane mellom verdien av turistvegen og landskapet.

Sivil luftfart

Kommunedirektøren tek til vitande at flyplassen på Bringeland ligg utanfor området.

Fugl og flaggermus.

Kommunedirektøren oppfattar prosessen med den nasjonale ramma slik at dei mest verdifulle områda for fugl er tekne ut av området Sunnfjord og Sogn. Kommunedirektøren tek elles til vitande Miljødirektoratet sine vurderingar i kapittel 11 om moglege verknader av vindkraft på fugl. Men det er viktig å understreke at dyre- og plantelivet i dei aktuelle fjellområda ikkje er godt kartlagt, og det er såleis knytt stor usikkerheit til konsekvensane av vindkraftutbygging.

Villrein

Kommunedirektøren tek til vitande NVE sine vurderingar. Sunnfjordfjella er ikkje nasjonalt villreinområde, men villreinen her har stor lokalverdi (jakt og friluftsliv).

Naturtypar

Kommunedirektøren er samd med NVE i at naturverdiane i fjellområda er dårleg kartlagt og lite kjent. Det er såleis knytt stor usikkerheit til konsekvensane av vindkraftutbygging.

Landskap

Kommunedirektøren tek til vitande NVE sine vurderingar. Områda Florsheia og Svadheia/Blåfjellet har regional landskapsverdi C. Områda aust for E39 er ikkje kartlagt for landskapsverdi.

Friluftsliv

Generelt er det meste av fjell og utmarksareal i kommunen nytta til friluftsliv heile året. Fjellområda ligg tett på der folk bur og er lett tilgjengelege. Nasjonal turistveg er utgangspunkt fleire stader for turløypa «Fossestien» langs Gaulavassdraget. Kartlegging og verdisetting av friluftslivområde er i oppstarten i Gaular. Det betyr at kunnskapen om kva område som har størst verdi lokalt, regionalt og eventuelt

nasjonalt her manglar. Dei mest kjende og nytta friluftsområda er tekne ut av utbyggingsområdet. Likevel er fjernverknadane noko av det folk er mest opptekne av. Korleis vindmøller i fjellområda Svadheia-Florsheia vil påverke opplevinga og utsikta frå T-løypa over Bergsheia, frå Storehesten, Blegja, Lisjehesten eller dagsturhytta vert ikkje analysert konkret før konsesjonsbehandling og det er såleis knytt stor usikkerheit til konsekvensane. Det same gjeld dei populære turområda Fløyen-Klungeren-Kjelstadnakken-Svarteknibba-Venevassegga og vidare opp på Gaularfjellet. Kommunedirektøren ser at anleggsvegane til vindmøllene kan fungere som turveg og at dette vil opne fjellheimen for ein større del av befolkninga, slik ein har døme på i Fitjar kommune. Samtidig er det for tidleg å slå fast om den samla effekten av vegane vil vere positiv for det allmenne friluftslivet.

Samanhengande naturområde

Kommunedirektøren vurderer dei aktuelle fjellområda i Gaular til å vere store, urørde og samanhengande naturområde. Det er ikkje definert «Villmarksprega område» i Gaular, men alle dei aktuelle fjellområda har definert inngrepsfrie soner, 1-3 km eller 3-5 km i luftlinje frå tyngre tekniske inngrep. Desse områda vil forsvinne som ei følgje av vindkraftutbygging.

Landbruk

Kommunedirektøren merkar seg at NVE ikkje har landbruk som tema i analysen. Dei aktuelle fjellområda vert i stor grad nytta til beite, primært for sau. I kva grad nye vegar vil vere positivt eller negativt for beitebruken er for tidleg å seie noko om.

Verna vassdrag

Kommunedirektøren merkar seg at NVE ikkje har kommentert vernestatusen for Gaular- og Guddalsvassdraget. Gaularvassdraget vart verna mot kraftutbygging i 1993 gjennom verneplan IV. Sjølv om utgangspunktet for vernet var mot kraftutbygging, har Stortinget ved fleire høve presisert at ein skal søkje å unngå andre inngrep både i sjølve vassstrengen og nedbørsfeltet som kan redusere verneverdiane. I følgje differensiert forvaltningsplan er områda i klasse 3 omtalt som område med relativt urøyd natur: *«Her finn ein beite og unntaksvis spreidd busetnad/landbruksdrift. Stølar og andre fritidsbygg vil vere vanleg. Det er store verneverdiar knytt til nedbørsfeltet som system, og det vil vere viktige verneinteresser til fleire fagfelt (til dømes naturvern, friluftsliv). Det urørde ved desse områda må takast vare på, og tiltak/inngrep må ikkje skade konkrete verneverdiar.»* Innbyggjarane i Gaular kommune har levd med vernestatusen i 25 år, med dei avgrensingane og nye moglegheitene dette har medført for bygde- og næringsutvikling.

På spørsmål frå ordføraren i Gaular kommune om vindmølleparkar er i konflikt med verneplan for Gaularvassdraget, svara NVE følgjande:

«Viser til ditt spørsmål i eposten nedenfor. En verneplan for vassdrag utelukker ikke utbygging av et vindkraftverk innenfor nedslagsfeltet til vassdraget. Som eksempel ga NVE i 2017 konsesjon til et vindkraftverk i Birkenes kommune i Aust-Agder, der deler av vindkraftverket lå innenfor nedslagsfeltet til det vernede Tovdalsvassdraget. NVE vurderte at omfanget av tiltakets virkninger for vassdraget, herunder avstanden fra planområdene til Tovdalselva, til å være slik at tiltaket ikke vil medføre vesentlige

virkninger for verneverdiene tilknyttet vassdraget. Dette vedtaket ble påklaget, og Olje- og energidepartementet stadfestet NVEs vedtak.

Dersom NVE mottar en melding om et mulig vindkraftverk innenfor nedslagsfeltet til Gaularvassdraget, vil dette være et tema som må utredes før det eventuelt kan sendes en søknad om et vindkraftverk. For vindkraftverk over 10 MW fastsetter NVE et utredningsprogram med krav til tiltakshaver om hva som må utredes, herunder mulige virkninger for vernede vassdrag som kan bli berørt.»

Vindkraftutbygging medfører vesentlege terrenginngrep og arealbeslag. Kommunedirektøren meiner difor at det er openbar konflikt mellom vindmølleparkar og føremålet med verneplanen for Gaularvassdraget. Det vil vere eit stort paradoks dersom regjeringa opnar for vindkraft i dette området som fram til no har vore forvalta med strenge føringar på tiltak i nedbørfeltet. Kommunedirektøren meiner difor at regjeringa bør løfte denne saka opp til Stortinget for vurdering.

Kommunedirektøren si samla vurdering

Kommuneplanen for Gaular vart vedteken for 18 år sidan, men gir framleis ein peikepinn på viktige miljø- og samfunnsinteresser i kommunen. Sjølv om vindkraft på land var mindre aktuelt i 2001, gir kommuneplanen tydelege føringar om at utbygging av fjellområda er lite ønskjeleg, særleg i det omfanget som vindmølleparkane har.

Den nasjonale ramma er ikkje eit godt grunnlag for å vurdere korleis vindkraftutbygging verkar inn på kommunen og lokalsamfunna sin økonomi. Kommunedirektøren er klar over inntekspotensialet i slike saker. Samtidig pågår det ein debatt om dette tema og det er for tidleg å vere konkret om samfunnsøkonomien i vindkraft for Gaular kommune. Det er generelt ei stor utfordring å fastsette verdien på kommunen sin attraktivitet for busetting, næringsetablering og reiseliv, med eller utan vindkraft.

Den nasjonale ramma er ikkje ein garanti for utbygging og det er kvar konsesjonssak som avgjer dette. Det er knytt stor usikkerheit til konsekvensane av vindkraftutbygging i desse fjellområda, og Kommunedirektøren kan ikkje sjå at NVE har grunnlag for å seie at området er mindre konfliktfylt enn andre område i landet. I eit føre-var-perspektiv meiner Kommunedirektøren at vindkraftutbygging i Gaular kommune ikkje kan tilrådest, og at området difor bør takast ut av nasjonal ramme.

Kommunedirektøren tilrår også at kommunestyret oppmodar OED om å legge fram ei sak til Stortinget om vindkraftutbygging i nedslagsfeltet for verna vassdrag.

Førde, den 30.09.2019

Ole John Østenstad
Kommunedirektør Sunnfjord kommune